

'Cartofii – un aliment important pentru oameni'

Автор(и): проф. д-р Стойка Машева, ИЗК "Марица" Пловдив

Дата: 05.04.2020 Брой: 4/2020

Probleme în producția lor

Cartoful este una dintre cele mai răspândite culturi agricole. Din punct de vedere al volumului de producție, se situează pe locul patru în lume (după orez, grâu și porumb). Acest lucru se datorează parțial conținutului semnificativ de apă al tuberculilor. Aceștia se disting prin valoare biologică ridicată. În ceea ce privește cantitatea de nutrienți obținuți pe unitatea de suprafață, ocupă una dintre pozițiile de frunte printre plantele cultivate. Tuberculii lor conțin amidon, proteine, vitamine și săruri minerale. Carbohidrații din cartof se numără printre principalele surse de energie musculară pentru om, iar sărurile minerale conțin calciu, fier, iod, sulf și altele. Proteinele din cartof conțin aminoacizi care sunt absorbiți de organismul uman mai ușor și mai complet în comparație cu proteinele din carne. Ele își au originea în Anzii din America de Sud. În prezent, cartoful este

cultivat în 160 de țări din întreaga lume. Există 1.500–2.000 de soiuri diferite, care variază ca culoare, dimensiune și conținut de nutrienți.

Utilizarea pe scară largă a cartofului ca aliment, furaj și materie primă pentru industrie determină semnificația sa economică importantă. În 100 g de cartof copt cu coajă se regăsesc 97 de calorii, 0 grăsimi, 21 g carbohidrați, aproape 3 g proteine, vitamina C – 37% din aportul zilnic de referință, vitamina B₆ – 31% din același, precum și sodiu, potasiu și mangan. Profilul nutrițional al cartofului poate varia în funcție de tip. Acestea sunt o sursă bună de antioxidanți, inclusiv tipuri specifice precum flavonoidele, carotenoidelor și acizii fenolici, care reduc riscul de boli cronice. Cartoful este o sursă bună de amidon rezistent, iar cele care sunt fierte și apoi răcite conțin cele mai mari cantități din acesta. Acesta este benefic pentru sănătate, în special în ceea ce privește controlul glicemiei și sensibilitatea la insulină. Amidonul rezistent este asociat cu mai multe alte avantaje, inclusiv reducerea ingestiei de alimente, creșterea absorbției de nutrienți și îmbunătățirea sănătății digestive.

Cartofii conțin glicoalcaloizi, care pot fi toxici dacă sunt consumați în cantități mari. Depozitarea tuberculilor la temperaturi mai scăzute și departe de lumina soarelui poate menține nivelul glicoalcaloizilor scăzut. Atunci când sunt consumați cu moderație și preparați într-un mod sănătos, cartofii pot fi o adiție nutritivă la dieta umană.

Cartoful este un aliment de bază în multe regiuni ale lumii. Astăzi este una dintre cele mai răspândite culturi cultivate și este utilizat în mai multe direcții, inclusiv pentru producerea de alcool, furaje, produse alimentare deshidratate (piure de cartofi), produse alimentare congelate (cartofi prăjiți congelati). Liderii în producția de cartofi sunt China și India.

Conform datelor FAO, producția globală totală de cartofi în ultimul an înregistrat, 2017, este de 388.190.674 t, 25,6% din aprovizionarea globală provenind din China, iar primele 5 țări producătoare reprezentând împreună 56,6% din această producție.

Cererea de cartofi în China este în continuă creștere, deoarece această producție este mai profitabilă pe deкар decât alte culturi principale precum cerealele, fasolea și bumbacul. Doar 10–15% din producția totală este utilizată pentru produse procesate din cartofi, cum ar fi chipsurile și cartofii prăjiți congelati. Fermierii de acolo se confruntă cu probleme serioase, inclusiv o lipsă de coordonare între producători și o penurie de semințe de înaltă calitate, fără viruși. Consumul de cartofi pe cap de locuitor a crescut la 25,53 kilograme pe an în India, față de 12 kilograme în 1990. India se bazează în principal pe ferme mici, de familie din regiunea de vest a țării pentru a-și cultiva cartofii.

Cartofii au fost un element principal în dieta ucraineană începând cu începutul secolului al XX-lea. Astăzi consumul pe cap de locuitor este de 131,26 kilograme pe an și se numără printre cele mai mari din lume.

Țările de Jos au cele mai mari randamente la cartofi. Este, de asemenea, producătorul numărul 1 în lume de cartofi de sămânță de înaltă calitate. Până de curând, această țară era și cel mai mare exportator european de cartofi.

În țara noastră producția de cartofi în ultimii 10 ani a scăzut de 4 ori, iar suprafețele ocupate de această cultură – de 3 ori. Conform Agrostisticii, în 2018 cartofii au fost cultivați pe 140.960 de decare. Cu un randament mediu de 1.856 kg/da, s-au obținut 261.594 t de producție. Aceasta este cu 15% mai mult comparativ cu 2017. Cartofii importați în același an sunt cu 16% mai puțini decât în 2017, în timp ce cantitatea exportată este cu 3,3 mii de tone mai mare. Importurile sunt în principal de origine germană. Motivul este costul de producție mai scăzut al producției de acolo. Diferența de cost de producție este determinată de mulți factori – caracteristici climatice, irigații, structura fermelor, calitatea materialului săditor și structura soiurilor, randamente scăzute și altele.

Există mai multe motive pentru aceasta – o nepotrivire între cerințele biologice ale culturii și condițiile de sol și climatice în partea predominantă a suprafețelor, nerespectarea elementelor cheie ale tehnologiei de cultivare, utilizarea de material săditor de calitate inferioară și, nu în ultimul rând, fondul viral ridicat din țară. Datorită fragmentării și terenurilor greu accesibile, utilajele moderne pentru lucrările solului, plantarea și recoltarea pot fi utilizate doar într-o măsură limitată. Ca urmare, gradul de mecanizare în această producție este mai scăzut. Randamentele medii anuale sunt de aproximativ 1–1,8 t/da și ne plasează țara pe locul 107 în lume din punct de vedere al productivității.

Opinia predominantă este că diferența de cost de producție dintre cartofii bulgărești și cei produși în Germania se datorează diferitelor subvenții primite de producători. Există într-adevăr diferențe fundamentale în determinarea subvențiilor în cele două țări, dar acesta este greu de considerat motivul principal. De exemplu, doar 7–10% din materialul săditor din Bulgaria este importat. Structura soiurilor este foarte eterogenă, ceea ce nu permite pregătirea de loturi omogene mai mari pentru procesare, pentru piața internă și, în consecință, pentru export. În ciuda deschiderii unor linii de credit specializate pentru producătorii de cartofi, ratele dobânzilor la acestea sunt încă ridicate. Acest lucru contribuie și el la necompetitivitatea producției interne.